

ΔΙΑΚΟΧΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΒ' - ΤΕΥΧΟΣ 48 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Ἐπίσκεψη τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας στὴν Ξάνθη κατὰ τὸν
ἐορτασμό τῶν Ἐλευθερίων τῆς πόλης.

Ἀπὸ τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου
Ξάνθης.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2007

Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,

Η μεγάλη ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων πού ἀξιωνόμαστε νὰ γιορτάσουμε καὶ φέτος, ἡ μητρόπολις τῶν ἐορτῶν, κατὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ διατυπώσουμε σκέψεις καὶ νὰ μοιραστοῦμε προβληματισμούς.

Ψεύτικα ἢ ἀληθινὰ εἶναι τὰ Χριστούγεννα, διερωτῶνται οἱ ἄνθρωποι σήμερα. Καὶ ἀπαντοῦμε: Ἐάν ἦταν ψεύτικα θὰ εἶχε σβῆσει ὁ ἐορτασμός τους. Τὸ ψεύτικο κρατᾶ ἢ ἐξαπατᾶ ἕνα χρόνο, δέκα, εἴκοσι. Δὲν κρατᾶει δύο χιλιάδες χρόνια, δὲν συγκινεῖ ἑκατομμύρια ψυχές. Καμιά καμπάνα δὲν εἶναι πιὸ γλυκόλαλη ἀπὸ τὴν καμπάνα τῶν Χριστουγέννων. Κανένας ὕμνος δὲν συναρπάζει περισσότερο ἀπὸ τὸ “Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς Εἰρήνη”. Κα-

μὰ ἐλπίδα δὲν εἶναι πιὸ ὁμορφη ἀπὸ τὸ μήνυμα τοῦ ἀγγέλου: “Ἴδου εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ”.

Εἶναι ἀληθινὰ τὰ Χριστούγεννα, ἀλλὰ ἐμεῖς τὰ ζοῦμε ψεύτικα. Μὲ ψεύτικες φάτνες χωρὶς νὰ κάνουμε φάτνη τὴν ψυχὴ καὶ τὴ ζωὴ μας γιὰ νὰ φιλοξενήσουμε τὸν Χριστό. Μὲ ψεύτικα Χριστουγεννιάτικα δέντρα, ἀφοῦ κάψαμε τὰ ἀληθινὰ, χωρὶς νὰ ἔχει ριζώσει μέσα μας τὸ δέντρο τῆς πίστεως. Μὲ ψεύτικα φῶτα, χωρὶς νὰ φωτίζει τὴ ζωὴ μας τὸ ἀνέσπερο φῶς τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρα.

Φαντασθεῖτε, ἀδελφοί, κάποιον πενιασμένο, νὰ βλέπει ψωμιὰ ἀλλὰ πίσω ἀπὸ τὴν βιτρίνα. Καλὴ ἢ βιτρίνα ἀλλὰ κρύβει τὸ ψωμί. Ἡ Χριστουγεννιάτικη βιτρίνα πού φτιάξαμε μᾶς κρύβει τὸν Ἄρτο τῆς Ζωῆς. Θαυμάζουμε τὰ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα τῶν Χριστουγέννων, ἀλλὰ πόσοι προχωροῦμε στὸ βάθος τοῦ σπηλαίου νὰ συναντήσουμε τὸν σαρκωθέντα Θεό;

Γι’ αὐτὸ χρειάζονται ὁδοδείκτες, οἱ Ἅγγελοι τῶν Χριστουγέννων, χρειάζεται ὁ φακὸς τῆς πίστεως, χρειάζεται ἡ ἀπλότητα καὶ τὸ ἄδολο τῶν ποιμένων.

Κατέβηκε στὴ γῆ ὁ Θεός, παίρνοντας τὴν ἀνθρώπινη φύση. Ἐάν βιώναμε τὸ μυστήριο

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΤΕΥΧΟΣ ΜΗ΄

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΤΗΛ.: 2541022505 - 2541028305

FAX: 2541025581

Συντακτική Έπιτροπή

Πρωτοπρ. Γεώργιος Άναγνωστόπουλος
Άρχιμ. Σωφρόνιος Γκουτζίνης
Άρχιμ. Παντελεήμων Μουτάφης

Φιλολογική Έπιμέλεια

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανος

Σχέδια

Γιάννης Μενεσίδης

*Στά κείμενα διατηρείται
ή όρθογραφία τών συγγραφέων*

**ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΙΣΦΟΡΑ
ΑΡΘΡΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ**

Διεύθυνση

Περιοδικό "ΔΙΑΚΟΝΙΑ"
Ίερά Μητρόπολις Ξάνθης & Περιθεωρίου
Τ.Θ. 270, Τ.Κ. 671 00 ΞΑΝΘΗ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΤΕΛΕΙΑ + ΠΑΥΛΑ"
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΡΟΔΟΣ ΜΠΡΟΚΟΥΜΗ 31 ΞΑΝΘΗ
ΤΗΛ.: 2541024536, FAX: 2541075110
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: 1ο χλμ. ΞΑΝΘΗΣ-ΚΑΒΑΛΑΣ
ΤΗΛ.: 2541071178

ΑΡ. ΚΩΔΙΚΟΥ 2321

τῆς ἐνανθρωπήσεως, πρόβλημα τρομοκρατίας δὲν θὰ ὑπῆρχε, ἡ ἀγάπη θὰ βασίλευε. Ἀγωνία γιὰ πολέμους δὲν θὰ εἶχαμε, ἡ εἰρήνη θὰ ἐπικρατοῦσε. Καταλήψεις καὶ καταστροφές δὲν θὰ γινόταν, γιὰ μιὰ κατάληψη θὰ ἀγωνίζονταν τὰ νιάτα, γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος. Οἰκονομικὸ πρόβλημα δὲν θὰ ὑπῆρχε, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀδελφοσύνη θὰ ἀποτελοῦσαν τὴν ἐγγύηση γιὰ ἰσοδύναμη ἀπόλαυση τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Θὰ ὑπῆρχε σεβασμὸς στὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο, στὸ περιβάλλον, στὴν ἄλογη φύση.

Ἄς προχωρήσουμε ἀδελφοὶ στὸν ἀληθινὸ ἔορτασμὸ τῶν Χριστουγέννων μὲ τὸν Χριστὸ στὴν καρδιά καὶ στὴ ζωὴ μας, ἄς σπεύσουμε νὰ τὸν συναντήσουμε στὴν Ἐκκλησία, στὴν ζεστὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ σπιτιοῦ μας, κοντὰ στὸ φτωχὸ μοιραζόμενοι τὰ ἀγαθὰ, κοντὰ στὸν ἄρρωστο μοιραζόμενοι τὸν πόνο, κοντὰ στὸν ξένο, δείχνοντας μὲ τὴν συμπεριφορὰ μας ὅτι εἶναι οἰκεῖος μας, κοντὰ στὸ ὀρφανὸ παιδί γιὰ νὰ μὴ νοιώθει τὴν ὀρφάνια του, κοντὰ στὸ γέροντα στηρίζοντας τὰ γηρατεία του, κοντὰ στὸ νέο διδάσκοντάς του τὶς αἰώνιες ἀξίες καὶ τὰ ἰδανικὰ τῆς ζωῆς, δῶρα τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου. Καὶ νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ ζήσουμε τὴν εἰρήνη, τὴν πληρότητα, τὴν χάρη καὶ τὴν χαρὰ ποὺ Ἐκεῖνος ἔφερε στὸν κόσμον μας.

Διάπυρος πρὸς τὸν τεχθέντα Κύριον εὐχέτης

Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ζ Α Χ Α Ρ Ω Σ

Ζαχάρω 22 Οκτώβρη 2007

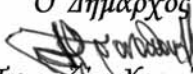
Σεβασμιώτατε

Μέσα από την οδυνηρή για μας απώλεια των συγγενών και φίλων μας, των περιουσιών μας, μέσα απ' την απώλεια της φύσης γνωρίσαμε και το μεγαλείο της ανθρωπίνης ψυχής και αντλήσαμε δύναμη απ' την παρηγοριά της συμπαράστασης και της προσφοράς των συνανθρώπων μας.

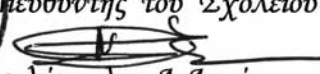
Ευχαριστούμε λοιπόν Σεβασμιώτατε για την παρουσία σας, για την ηθική και πρακτική βοήθεια που μας προσφέρατε και σας βεβαιώνουμε ότι η αρωγή σας στο δύσκολο έργο μας, απαλύνει την τραγικότητα που βιώσαμε, στον απόηχο των οποίων καλούμαστε να εργαστούμε φέτος.

Θα χρησιμοποιήσουμε το ποσό που ευγενικά διαθέσατε στο σχολείο μας κατά τον καλύτερο για τους μαθητές μας τρόπο.

Ευχόμαστε ο Μεγάλος Θεός να σας δίνει δύναμη και κουράγιο για να συνεχίζετε το θεάρεστο έργο σας.

Ο Δήμαρχος

Παναγιώτης Χρονόπουλος

Υπευθυντής του Σχολείου

Νικολόπουλος Α. Δημήτριος

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ

Ἄρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη
Πρωτοσυγγέλλου

Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο τεῦχος

Η κατάκτηση τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς στὶς ἀρχὲς τοῦ 14ου αἰώνα ἀνάγκασε σημαντικὸ ἀριθμὸ μοναχῶν νὰ καταφύγουν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἱερὰ καθιδρύματα τῆς περιοχῆς αὐτῆς, τῆς καρδιᾶς τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια στὰ μοναστήρια τῆς Θράκης.

Μὲ τὴν κατάκτηση τῆς Δυτικῆς Θράκης ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς κατὰ τὸ δεῦτερο μισὸ τοῦ 14ου αἰώνα, ὁ μοναχισμὸς στὴν περιοχὴ ἀρχίζει νὰ παρουσιάζει πτωτικὴ πορεία. Οἱ μοναχοί, διωγμένοι ἀπὸ τοὺς ἀλλόθρησκους κατακτητές, ἐγκαταλείπουν τὶς μονὲς τους, πολλὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες μετατρέπονται σὲ τζαμιά. Ἡ περίφημη καὶ ἰδιαίτερα προικισμένη ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ τῶν Κομνηνῶν Μονὴ τῆς Παναγίας Κοσμοσώτειρας μετετρέπεται σὲ τζαμί (1380-1381), προφανῶς λόγῳ τῆς στρατηγικῆς σημασίας τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως. Ὡστόσο, τὰ μοναστήρια τῆς Ξάνθης, οἱ Μονὲς Παμμειγίστων Ταξιαρχῶν, Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης καὶ Παναγίας Καλαμοῦς παραμένουν στὴν Ἐκκλησία καὶ συνεχίζουν τὸ πνευματικὸ καὶ φιλανθρωπικὸ τους ἔργο, προσφέροντας πολλὰ στὴν παιδεία καὶ στὴν πνευματικὴ στήριξη τῶν χριστιανῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Εἶναι γνω-

στὸ ὅτι στὰ δύο τελευταῖα μοναστήρια τῆς Ξάνθης λειτουργοῦσαν ἀντιγραφικὰ ἐργαστήρια, τὰ γνωστὰ scriptoria.

Τὴν περίοδο αὐτὴ οἱ μεγάλες ἀγιορειτικὲς μονὲς δειλὰ-δειλὰ ἰδρύνουν στὴ Θράκη μετόχια, ὅπως τὶς Μονὲς Κορνοφωλιᾶς στὸν Ἐβρο, Ἀγίου Ἀθανασίου στὴν Σαμοθράκη καὶ Ἀγίου Νικολάου στὸ Πόρτο-Λάγος, ἂν καὶ ὁ τελευταῖος μετοχιακὸς ναὸς στὸ Πόρτο Λάγος ἀναφέρεται στὶς πηγὲς ἀπὸ τὴν βυζαντινὴν περίοδο. Τὰ μετόχια αὐτά, πέρα ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση καὶ τὶς ἄλλες προσόδους ποὺ προσέφεραν στὶς Ἀθωνικὲς μονὲς, στήριζαν πνευματικὰ τοὺς κατοίκους τῆς Θράκης, σὲ συνεργασία βέβαια μὲ τὶς τοπικὲς Μητροπόλεις.

Ἀπὸ τὸν 18ο αἰώνα οἱ μονὲς τῆς Θράκης γνωρίζουν οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ ἄνθηση, ἡ ὁποία δικαιολογεῖται ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς λόγῳ τῆς ἀναπτύξεως τῆς καλλιέργειας καὶ τοῦ ἐμπορίου τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς μετάξης, προϊόντα ποὺ ἔφεραν σημαντικὸ πλοῦτο στὴν περιοχὴ.

Τὰ δραματικὰ ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ 20οῦ αἰώνα, ὁ Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος, ἡ μεγάλῃς ἔκτασης Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ καὶ ὁ Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, δημιούργησαν μεγάλα προβλήματα στὰ

μοναστήρια τῆς Ἑλληνικῆς Θράκης. Οἱ κατακτητὲς τῆς περιοχῆς, ὁμόθρησκοι αὐτῇ τὴν φορὰ, ἀποστέρησαν, ἰδιαίτερα κατὰ τὸν Πρῶτο Παγκόσμιο Πόλεμο, τὰ μοναστήρια τῆς Ξάνθης ἀπὸ τὰ πολύτιμα χειρόγραφα καὶ τὰ ἄλλα ἱερά τους κειμήλια καὶ τὰ μετέφεραν στὸ ἐξωτερικό. Σήμερα τὰ κειμήλια αὐτὰ βρίσκονται στὴ Βουλγαρία καὶ καταβάλλονται προσπάθειες ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία, τὴν Μητρόπολη Ξάνθης καὶ

τικὰ τοὺς πρόσφυγες ἀδελφούς μας ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσία, τὸν Πόντο καὶ τὴν Ἀνατολικὴ Θράκη. Οἱ πρόφυγες καὶ τὰ ὄρφανὰ βρῆκαν στὰ μοναστήρια στέγη καὶ τροφή, κυρίως ὅμως βρῆκαν τὴν πνευματικὴ στήριξη στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς τους. Τὰ μοναστήρια, τέλος, εἶναι αὐτὰ ποὺ διέθεσαν τὴν περιουσία τους γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν πολύπαθων προσφύγων ἀδελφῶν μας.

Σήμερα, τὰ μοναστήρια τῆς Δυ-

ἔγκριτους ἐπιστήμονες βυζαντινολόγους νὰ ἐπιστρέψουν στοὺς φυσικούς τους χώρους.

Παρ' ὅλα τὰ προβλήματα καὶ τὶς δυσκολίες, οἱ μοναχοὶ συνέχισαν τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ τους ἔργο, ἀκολουθῶντας τὴν παράδοση τῶν πατέρων τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς, ἀνακουφίζοντας ὑλικά καὶ πνευμα-

τικῆς Ἑλληνικῆς Θράκης, μὲ τὴν ὑποστήριξη τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων, συνεχίζουν τὸ πνευματικό, πολιτιστικὸ καὶ κοινωνικὸ τους ἔργο, προσφέροντας στοὺς ἐντοπίους, στοὺς προσκυνητὲς καὶ στὸν κάθε πιστὸ τὴν ψυχικὴ ἡρεμία καὶ τὴν γαλήνη γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει τὶς δυσκολίες τῆς σύγχρονης ζωῆς.

Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Θανάση Μουσόπουλου

Φιλολόγος - Συγγραφέας

Ὁ χώρος τῆς Ξάνθης ἀπὸ τὰ προϊστορικά χρόνια δέθηκε μὲ τὴ φύση καὶ τὸν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἔπλασε τὴν ἀτομικὴ καὶ κοινωνικὴ του ζωὴ στὰ κλασικά, ἑλληνιστικά, ρωμαϊκά καὶ βυζαντινά χρόνια. Ὅσες ἀνασκαφές ὡς τώρα ἔγιναν ἀπέδειξαν τὴν ἐδῶ ἰδιαίτερη ἑλληνικὴ παρουσία. Κι ὅταν τὸ 1360 μ.Χ. τὴν περιοχὴ τῆς Ξάνθης κατέλαβαν οἱ Ὀθωμανοί, ὁ ἑλληνικὸς τόνος ἐπικράτησε σὲ κάθε οἰκονομικὸ καὶ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο ζωῆς. Ἡ ὀθωμανικὴ κατοχὴ δὲν ἔκαμψε τὸ φρόνημα καὶ τὴ δημιουργικότητα τῶν Ξανθιωτῶν.

Στὶς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνα ὅλος ὁ βορειοελλαδικὸς χώρος καὶ σύσσωμο τὸ ἔθνος ἀγωνίζονται γιὰ νὰ κατοχυρῶσουν τὸν ἑλληνισμὸ τῆς περιοχῆς, ἀντιμετωπίζοντας τὸ μεγαλοϊδεατισμὸ τῶν Βουλγάρων. Συνάμα οἱ Μεγάλες Δυνάμεις μὲ νύχια καὶ μὲ δόντια παλεύουν γιὰ νὰ προστατεύσουν τὰ συμφέροντά τους στὴν ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία. Νὰ σημειώσουμε ὅμως ὅτι, ἐνῶ οἱ Ὀθωμανοὶ ἀγκάλιαζαν ἓνα πολυεθνικὸ κράτος, οἱ Νεότουρκοὶ πού τοὺς διαδέχονται φιλοδοξοῦν νὰ οἰκοδομήσουν πάση θυσίᾳ ἓνα μονοεθνικὸ καὶ μονολιθικὸ κράτος, πρᾶγμα πὸν συνεπάγεται ἔθνοκαθάρσεις καὶ γενοκτονίες σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα.

Ἡ Ξάνθη, μετὰ ἀπὸ σκληριὰ πεντακοσίων σαράντα χρόνων, περνᾷ στὰ χέρια τῶν Βουλγάρων τὸ 1912-1913 γιὰ ὀχτῶ μῆνες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1913 ἐλευθερώνεται ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας γιὰ 15 μέρες, ὅμως -ἄλλα κελεύουν οἱ Με-

γάλες Δυνάμεις- ξαναδίνεται στοὺς Βουλγάρους ἀπὸ τὸ 1913 ὡς τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 1919. Οἱ σύμμαχοι ὅλες αὐτὲς τὶς δεκαετίες μαγειρεύουν τὴν τύχη τῆς περιοχῆς σύμφωνα μὲ τὰ δικά τους συμφέροντα, σὲ συνάρτηση μὲ τὶς σχέσεις τους μὲ τὴν καταρρέουσα ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία καὶ τὶς βλέψεις τους στὴ ΝΑ. Εὐρώπη. Καθὼς σήμερα γιορτάζουμε τὴν ἐπέτειο τῆς 4ης Ὀκτωβρίου 1919, ὁπότε σταματᾷ ἡ βουλγαροκρατία τῆς Ξάνθης καὶ ἀρχίζει ἡ ἐνσωμάτωσή της μὲ τὴ μητέρα Ἑλλάδα τὸ Μάη τοῦ 1920, μετὰ ἀπὸ ἰδιότυπο καθεστῶς διασυμμαχικῆς κατοχῆς, ὀφείλουμε νὰ ἐπισημάνουμε τὴ συμβολὴ τόσο τῶν ἡγετῶν ὅσο καὶ τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ γιὰ τὴν αἴσια ἔκβαση τοῦ μακρόχρονου αὐτοῦ ἀγῶνα.

Τὰ γεγονότα στὰ ὁποῖα ἀναφερόμαστε σχετίζονται μὲ τὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο καὶ τὶς συνέπειές του. Στὸν πόλεμο αὐτὸ ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Τουρκία εἶναι σύμμαχοι μὲ τὴ Γερμανία καὶ τὴν Αὐστρουγγαρία, ἐνῶ ἡ Ἑλλάδα βρίσκεται στὸ πλευρὸ τῆς Γαλλίας, Ρωσίας καὶ Ἀγγλίας.

Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ὡς πολιτικὰ ὑπεύθυνος καὶ ὁ Χαρίσιος Βαμβακᾶς ὡς διπλωμάτης κατάφεραν στὸ συνέδριο εἰρήνης στὸ Παρίσι νὰ ἀνατρέψουν τὶς κρυφές προθέσεις τῶν μεγάλων δυνάμεων, ἥδη εἶχαν γίνει γνωστὰ τὰ πετρέλαια τῆς περιοχῆς, ὥστε οἱ νικητὲς τοῦ πρώτου παγκόσμιου πολέμου νὰ εὐδοκήσουν λύση τοῦ θρακικοῦ ζητήματος.

Οί Βούλγαροι φεύγουν από την Ξάνθη στα τέλη Σεπτεμβρίου 1919 προβαίνοντας σε λαφυραγωγίες και δηώσεις. Όμως ή μεγάλη ώρα της έλευθερίας έφτασε. Ο ύποστράτηγος Λεοναρδόπουλος και ή 9η Μεραρχία, ύστερα από σχετική απόφαση των συμμάχων, από τὸ Παρανέστι φτάνει στην Ξάνθη 4 Ὀκτωβρίου 1919 ὡρα 11 τὸ πρωί κάτω ἀπὸ φθινοπωρινή βροχή. Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι ὑποδέχτηκαν τὸς ἔλευθερωτὲς τὸς. “Ὁ δρόμος ἦτο ἔστρωμένος με ἄνθη, πὸν εὖμορφες Ἑλληνοπούλες εἶχαν καλλιεργήσει και ποτίσει με τὰ δάκρυα τῆς σκλαβιάς για νὰ μεγαλώσουν και νὰ τὰ προσφέρουν στοὺς ἔλευθερωτὰς των”.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸς ἔκτὸς Ξάνθης πολιτικούς και διπλωμάτες πὸν ἔπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ἀπελευθέρωση τῆς πόλης, σημαντικός ἦταν ὁ ρόλος τὸν τοπικῶν ἀρχόντων τῆς περιοχῆς, ιδιαίτερα τὸν θρησκευτικῶν ταγῶν και τοῦ ἴδιου τοῦ ἔξουθενωμένου ξανθιώτικου λαοῦ.

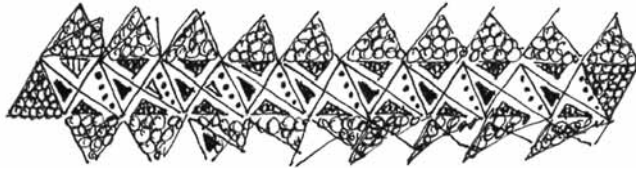
Ἀπὸ τὸ δεύτερο μισὸ τοῦ 19ου αἰῶνα, ὀργανώνεται στην Ξάνθη ή Ἑλληνική Χριστιανική Κοινότητα πὸν μεριμνᾷ για τὰ σχολεία και για τὴν ἐν γένει κοινωνική και πολιτιστική ζωή. Ἐπικεφαλῆς εἶναι ὁ ἑκάστοτε Μητροπολίτης. Στὸ διάστημα 1892-1910 Μητροπολίτης Ξάνθης εἶναι ὁ Ἰωακείμ Σγουρὸς πὸν ἔπαιξε πρωτεύοντα ρόλο στην κοινωνική, πολιτιστική και ἔθνική συγκρότηση τὸν Ξανθιωτῶν.

Τὸ ἔργο τοῦ Ἰωακείμ Σγουροῦ συνεχίζει ὁ ἐκ Ραιδεστοῦ ἐπίσκοπος Ἄνθιμος Ἀναστασιάδης πὸν ποίμανε τὴ μητρόπολη σὲ πολὺ δύσκολες περιστάσεις, ἐνῶ ὁ ἴδιος φυλακίστηκε ἀπὸ τὸς βουλγάρους κατακτητὲς. Ὁ μητροπολίτης, ἔξαιτίας προβλημάτων

ὑγείας βρέθηκε μακριὰ ἀπὸ τὴν ἔδρα του. Ὅταν τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1919 φεύγουν πια οἱ Βούλγαροι και μιὰ νέα ἐποχή ἀνατέλλει, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀποστέλλει τὸ Μητροπολίτη Ἰμβρου Πανάρετο “ὄπως ἐπιτροπικῶς ἀνατεθῆ ἡ διακυβέρνησις” τῆς μητροπολης Ξάνθης. Ἔτσι, στὸ κομβικὸ για τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου διάστημα 1919-1920, ὁ Μητροπολίτης Πανάρετος σὲ στενή συνεργασία με τὸς λίγους Ξανθιώτες πὸν κατοικοῦσαν τὴν πόλη, ὑποδέχτηκε τὸς πολλοὺς παλινοστοῦντες και ὀργάνωσε ξανὰ τὴ ζωὴ τῆς Ξάνθης πὸν εἶχε ἐντελῶς διαλυθεῖ στην προηγούμενη ἑπταετία, ἀπέκρουσε με ἐπιτυχία τὸς δολοπλοκίες τὸν μεγάλων δυνάμεων για μὴ ἔνωση τῆς Θράκης με τὴν Ἑλλάδα, ἔδωσε στοὺς κατοίκους αὐτοπεποίθηση και καλλιέργησε κλίμα συνεργασίας και συνύπαρξης με τὸς καλοπροαίρετους μουσουλμάνους, πὸν με τὰ ὑπομνήματά τὸς ζητοῦσαν ἐπίμονα τὴν ἐνσωμάτωση με τὴν Ἑλλάδα. Νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι οἱ Ἀρμένιοι και Ἑβραῖοι τῆς Ξάνθης πάντοτε ἦταν κοντὰ στην Ἑλληνική Χριστιανική Κοινότητα τῆς πόλης.

Ἡ παρουσία και δράση ὄλων τὸν ἡγετῶν κατὰ τὴν περίοδο 1892-1920 ἔπαιξε ἀκαταμάχητα θετικὸ ρόλο για τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ξάνθης στὸς 4 Ὀκτωβρίου 1919 και τῆς εὐρύτερης περιοχῆς στὴ συνέχεια.

Σήμερα, ἀποδίδουμε εὐγνωμοσύνη σὲ ἡγέτες και λαὸ τοῦ βασανισμένου τούτου τόπου, ἀναλαμβάνοντας ὄλοι οἱ Ξανθιώτες και ὄλες οἱ Ξανθιώτισσες μερίδιο εὐθύνης για τὸν ἀγῶνα τὸν καθημερινὸ ἔχοντας κατὰ νοῦ αὐτὸ πὸν ὁ Λαμαρτίνος διατυπώνει “χωρὶς τὴν ἔλευθερία, τί θὰ ἴταν ἀλήθεια ἡ ἀρετή;”.

ΆΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ

Δημ. Φωτιάδη
Ἀντιστρατήγου ἐ.ἀ.

Ο ἅγιος Δημήτριος γεννήθηκε στὴ Θεσσαλονίκη κατὰ τὸ δευτέρου μισοῦ τοῦ 3ου αἰ. μ.Χ. Καταγόταν ἀπὸ οἰκογένεια εὐγενῶν καὶ ὅταν μεγάλωσε ἔγινε στρατιωτικός. Ὁ Δημήτριος εἶχε ἀσπασθεῖ τὸ Χριστιανισμό ἀλλὰ προσποιούνταν τὸν εἰδωλολάτρη. Εἶχε ὅμως ἀρχίσει νὰ ἐκδηλώνει φανερὰ τὴν λατρεία του στὸν Κύριο. Μετὰ τὸ τέλος μιᾶς ἐκστρατείας καταγγέλθηκε στὸν αὐτοκράτορα ὡς ἀρνητὴς τῶν εἰδώλων καὶ χριστιανός. Ὁ αὐτοκράτορας διέταξε τότε νὰ παρουσιαστῆ μπροστά του, ὁ Δημήτριος ὁμολόγησε τὴν πίστη του καὶ ὁ αὐτοκράτορας πρόσταξε νὰ φυλακισθεῖ.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς φυλάκισής του συνέπεσε νὰ γίνουν ἀγῶνες πεντάθλου στὸ στάδιο πὺν βρισκόταν κοντὰ στὴ φυλακὴ του. Ὁ Λυαῖος, ἓνας ἰκανότατος εἰδωλολάτρης ἀθλητὴς προκαλοῦσε τοὺς Χριστιανούς νὰ μονομαχήσουν μαζί του. Ἐνας νεαρὸς Χριστιανός, ὁ Νέστορας, ζήτησε τὴ γνώμη τοῦ Δημητρίου, ἂν ἔπρεπε νὰ δεχθεῖ τὴν πρόσκληση. Ὁ ἅγιος τὸν ἐνθάρρυνε καὶ τὸν εὐλόγησε. Ὁ Νέστορας κατόρθωσε νὰ

σκοτώσει τὸν Λυαῖο, γεγονός πὺν προκαλέσει τὴν ὀργὴ τοῦ αὐτοκράτορα, ὁ ὁποῖος διέταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸ νεαρὸ χριστιανὸ καὶ νὰ σκοτώσουν τὸν Δημήτριο μὲ λογχισμούς. Κατὰ τὸ θάνατο τοῦ Δημητρίου ἓνας ἀπὸ τοὺς φίλους του πῆρε τὸ δακτυλίδι, τὸν χιτῶνα καὶ τὸ μαντήλι του, ἀφοῦ τὰ βούτηξε στὸ αἷμα τοῦ μάρτυρα. Μὲ αὐτὰ λέγεται ὅτι θεράπευσε πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ δαιμονισμένους. Τὸ 412 μ.Χ. κτίστηκε μεγαλοπρεπὴς ναὸς πάνω ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ἁγίου, ἡ μνήμη τοῦ ὁποῖου τιμᾶται στὶς 26 Ὀκτωβρίου. Ὁ ἅγιος Δημήτριος ὀνομάστηκε Μυροβλύτης, γιὰτὶ ἀπὸ τὸν τάφο του ἀνάβλυσε μῦρο καὶ εἶναι ὁ πολιοῦχος τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ ἅγιος στάθηκε πολλὲς φορὲς δίπλα στοὺς Θεσσαλονικεῖς. Κατὰ τὴν πρώτη πολιορκία τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ 538, ὁ ἅγιος ἐμφανίστηκε στὰ τείχη ὡς ἀπλὸς στρατιώτης καὶ ἔριξε νεκρὸ τὸν πρῶτο ἐπιδρομέα πὺν ἀνέβηκε σ' αὐτά. Κατὰ τὴ δεύτερη πολιορκία τῆς πόλης ἀπὸ τοὺς Ἀβάρους μιὰ ἡμέρα, λίγο πρὶν ξημερώσει, οἱ πολιορκητὲς ὅταν εἶδαν

στά τείχη μυριαδες στρατού με έπικεφαλής λαμπρό καβαλάρη σέ λευκό άλογο, έλυσαν την πολιορκία. Σε μια άλλη πολιορκία από τους Δραγουβιζίτες, πολλοί είδαν τον άγιο να φορά λευκή χλαμύδα, να τρέχει στα τείχη και στη θάλασσα σαν να ήταν στη στεριά. Οί Θεσσαλονικείς για να δείξουν την ευγνωμοσύνη τους στον άγιο, κατασκεύασαν ψηφιδωτό που παρίστανε τον άγιο μαζί με τους κήτορες του Ναού.

Ο Βασίλειος Β΄ ο Βουλγαροκτόνος πριν ξεκινήσει για την εκστρατεία προσευχήθηκε μπροστά από τη λάρνακα που φυλασσόταν στο ναό του άγίου. Το 1207, κατά την πολιορκία της Θεσσαλονίκης από τους Βουλγάρους από τον τσάρο τους Ιωάννη, ο όποιος για τη σκληρότητά του ονομαζόταν “Σκυλογιάννης”. Ο τσάρος βρέθηκε στη σκηνή του τρυπημένος από δόρυ. Κατά την παράδοση την νύχτα εκείνη ο άγιος Δημήτριος καβάλα στο άλογό του και κραδαίνοντας το κοντάρι του, τιμώρησε το βάρβαρο επιδρομέα και έσωσε ακόμα μια φορά την πόλη στην όποια μαρτύρησε για την πίστη του στον Χριστό.

Η Θεία Πρόνοια θέλη-

σε την ημέρα της εορτής του άγίου, το 1912, να έλευθερωθεί μετά από δουλεία πέντε αιώνων ή πόλη που προστάτευε, ή Θεσσαλονίκη. Η 26η Οκτωβρίου, εκτός από θρησκευτική είναι για τους Θεσσαλονικείς και έθνική εορτή που γιορτάζεται κάθε χρόνο με λαμπρότητα, παρουσία του Προέδρου της Έλληνικής Δημοκρατίας.

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΜΙΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ

Η Ἄγιογραφία, ἡ σημαντικὴ αὐτὴ ἐκκλησιαστικὴ τέχνη, σηματοδοτεῖ τὴν πορεία τοῦ Χριστιανισμοῦ μέσα στοῦ πέρασμα τῶν αἰώνων. Ἰδιαίτερη σημασία ἔπαιξε τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἑλληνορθόδοξος χῶρος δὲν γνώρισε, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν Δύση, ποτὲ Μεσαίωνα καὶ σκοταδισμό. Μέσα στὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρο συνεχίσθηκε ἡ καλλιέργεια τῶν τεχνῶν, τῶν γραμμάτων, τῆς ποίησης, τῆς μουσικῆς.

Κατὰ τὴν ἀρχαία ἐκκλησιαστικὴ παράδοση, πρῶτος ἄγιογράφος ὑπῆρξε ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὁ ὁποῖος φιλοτέχνησε τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τῆς Ὁδηγήτριας.

Ἡ Ἐκκλησία ἔδωσε μεγάλη σημασία στὴν ἄγιογραφία, ἥδη ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἱστορίας της. Στὶς Κατακόμβες τῆς Ρώμης, ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότερους τόπους λατρείας, ἀπεικονίζονται οἱ πρῶτες συμβολικὲς ἀπεικονίσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅπως τὸ ψάρι (ΙΧΘΥΣ), τὸ πλοῖο (ΝΑΥΣ) καὶ βέβαια ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Βυζαντίου ἡ ἄγιογραφία ἀναπτύχθηκε σημαντικά, ἀφοῦ θεωροῦνταν ἔργο ἱερό. Εἶναι μάλιστα γνωστὸ ὅτι ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος εἶχε ἀπαλλάξει διὰ νόμου τοὺς ἄγιογράφους καὶ τοὺς ψηφοθέτες τῶν ναῶν ἀπὸ κάθε εἴδους φορολογία.

Οἱ πρῶτες διακοσμῆσεις τῶν με-

γάλων χριστιανικῶν ναῶν ἔγιναν μὲ ψηφιδωτά. Ἀναφέρονται αὐτὰ τοῦ 5ου αἰῶνα σὲ ναοὺς τῆς Ραβέννας καὶ στοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (Ροτόντα) στὴ Θεσσαλονίκη, τοῦ 7ου αἰῶνος στὴ βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ βέβαια τῆς Ἁγίας Σοφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως (8ος αἰ.), ὁ διάκοσμος τῆς ὁποίας ὑπερέβη σὲ λαμπρότητα κάθε προηγούμενο.

Σταθμὸς στὴν ἱστορία τῆς ἄγιογραφίας ὑπῆρξε ἡ Εἰκονομαχία (8ος-9ος αἰ.). Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ ἄγιογραφία θεωρήθηκε ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους ὡς εἰδωλολατρεία. Ὁ πολύχρονος καὶ συχνὰ αἱματηρὸς αὐτὸς ἀγῶνας ποὺ ἄρχισε μὲ τὸν αὐτοκράτορα Λέοντα Γ΄ Ἰσαυρο τελείωσε μὲ τὴν ἀναστήλωση τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων ἀπὸ τὴν Ζ΄

ΤΕΧΝΗ ΜΕΘΑ ΤΟΥΣ ΔΙΩΝΕΣ

Ἄρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη
Ἱεροκήρυκος

Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ τὶς αὐτοκράτειρες Εἰρήνη καὶ Θεοδώρα. Τὰ

θεολογικὰ ἐπιχειρήματα τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἡ Ἐνανθρώπιση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Ὅρος τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (δύο φύσεις ἐνωμένες σὲ μία ὑπόσταση), προσέφεραν τὴν θεωρητικὴ θεμελίωση τῆς εἰκόνας. Μετὰ τὴν εἰκονομαχία παρατηρεῖται σημαντικὴ ἀκμὴ τῆς τέχνης. Οἱ τοιχογραφίες καὶ οἱ φορητὲς εἰκόνες ἐκφράζουν διὰ τοῦ χρωστήρος τὴ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας καὶ γίνονται “ἔργαλεῖα” γιὰ τὴ σωτηρία τῶν πιστῶν.

Μετὰ τὴν Ἀλωση, κέντρα τῆς ἀγιογραφίας ἀναδεικνύονται ἡ Κρή-

ζονται στὸν Ἀθῶνα εἶναι οἱ τοιχογραφίες τοῦ Πανσέληνου στὸ Πρωτάτο, καθὼς καὶ αὐτὲς στὴν Μονὴ Βατοπεδίου. Τὸν 16ο αἰῶνα ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωγραφικὴ γνωρίζει σημαντικὴ ἀνάπτυξη μὲ τὰ ἔργα τῶν Κρητικῶν καλλιτεχνῶν στὰ ἀγιορεϊτικὰ μοναστήρια. Ἀνάμεσα στοὺς ὁποῖους ἀναφέρονται ὁ Θεοφάνης, ὁ Τζώρτζης καὶ ὁ Ἀντώνιος. Ἡ φήμη τῶν ἀγιογράφων αὐτῶν ἐξαπλώθηκε καὶ ἐκτὸς Ἀγίου Ὁρους καὶ τὰ διδάγματα τῆς τέχνης τους διαδόθηκαν σὲ ὅλο σχεδὸν τὸν Ὁρθόδοξο κόσμο.

Τὸν 17ο αἰῶνα ἡ ζωγραφικὴ χάνει τὴ φρεσκάδα της καὶ σχηματοποιεῖται. Ὅμως τὸν 18ο αἰῶνα παρατηρεῖται σημαντικὴ πρόοδος καὶ ἡ τέχνη παραμένει παραδοσιακὴ καὶ ἀνανεώνεται μὲ ἐπιδράσεις ἀπὸ τὴν δυτικὴ εἰκονογραφία. Στὰ ἴχνη τῆς παράδοσης τῶν Κρητικῶν ζωγράφων κινοῦνται σημαντικοὶ σύγχρονοι καλλιτέχνες, ὅπως ὁ Κόντογλου, ὁ Παπαλουκάς καὶ ὁ Ἀστεριάδης.

Θὰ πρέπει πάντως νὰ μνημονεύσουμε καὶ τοὺς ἀναρίθμητους ἀνώνυμους ἀγιογράφους ποὺ δὲν ὑπογράφουν τὰ ἔργα τους. Τὰ ἔργα αὐτῶν τῶν ἀγιογράφων ἔχουν ἔντονη λαϊκὴ θρησκευτικὴ ἄσκητικὴ λιπότητα καὶ εἶναι καρπὸς εὐλαβείας ἀπλῶν χριστιανῶν, μοναχῶν καὶ κοσμηκῶν.

τη καὶ τὸ Ἅγιον Ὅρος. Ἔργα πρὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀλώσεως ποὺ διασώ-

ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ 19ου ΑΙ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΘΩΝΑ

Ι. Μ. Μπακιριτζή
Λέκτορας του Δ.Π.Θ.

Σύντομα, ωστόσο, οί συκοφαντίες έλαβεν εκ νέου την άδεια να προχωρήσει στις μεταρρυθμίσεις του. Ως άμεσο αποτέλεσμα της ερωγδους προσπάθειάς του θεωρείται ή μεγάλη συρροή μοναστών στον Άθωνα, ακολουθως δέ και ή ανέγερση νέων μονών με περικαλλείς ναούς. Η έλευση μεγάλου αριθμού μοναχών κατέστησε τὸ μοναχικό βίο περισσότερο κοινωνικό κατά την έννοιαν ὅτι οί ὀργανωμένες μοναστικές κοινότητες είχαν πολύ μεγαλύτερες ανάγκες ρύθμισης τῶν τοῦ βίου τους, δηλαδή πολὺ πιὸ λεπτομεροῦς καὶ αὐστηροῦ κανονιστικοῦ πλαισίου τυπικοῦ, τὸ ὁποῖο ἐνίσχυε τὴ συλλογικότητα καὶ τὸ στοιχεῖο τῆς ἀδελφότητος, εἰς βάρος, προφανῶς, τῆς ἀτομικότητος. Ἔτσι, συνεπῶς, ἀπὸ τὰ μέσα περίπου τοῦ 10ου βυζαντινοῦ αἰῶνος, ή ζωή στοῦ ἀγιῶνιμου Ὄρους ὀργανώθηκε κατὰ τὸν τύπο καὶ τὴν οὐσία ποῦ καὶ σήμερα μᾶς εἶναι ἐν γένει γνωστά. Ὡς κύριος ὑπεύθυνος καὶ ἐμπνευστής ὅλης αὐτῆς τῆς κοσμογονικῆς προσόδου δικαίως θεωρεῖται μέχρι σήμερα ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης.

Η ἀφήγηση τῆς Ἑπταλόφου τοῦ 1869 μετὶ τῆς ἐντυπώσεως τῆς Περιηγήσεως εἰς Ἀθωνα, ἀφοῦ πρῶτα περιγράφει τὸ γενικὸ ἱστορικὸ περιγράμμα, ὅπως εἶδαμε στὰ προηγούμενα ἀποσπάσματα, προχωρεῖ κατόπιν σὲ μιὰ συνολικὴ ἀποτίμηση τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς χερσονήσου, ἐκφράζοντας παραστατικὰ τὴν ἐξάῖσια τοποθεσία της, ποῦ προεκτείνεται εἰς μῆκος πενήντα περίπου χιλιομέτρων, ἐν δὲ τῇ ἐσχατιᾷ αὐτῆς ἐπικάθηται μεγαλοπρεπῆς καὶ σοβαρὸς ὁ πελώριος

κῶνος τοῦ Ἀθωνος, προεκτεινόμενος εἰς ὕψος 6.400 ποδῶν.

Σύμφωνα μετὸν Ἀπολλώνιο τὸ Ῥόδιο, τὸν ποιητὴ τῶν Ἀργοναυτῶν, ή σκιά τοῦ ὄρους αὐτοῦ καλύπτει μέρος τῆς Λήμνου καὶ ἐπεκτείνεται μέχρι τὴν ἀγορὰ τῆς πόλεως τῆς Μύρινας. Ἐπίσης, εἶναι ἀδύνατο νὰ παρασταθῇ καὶ ἀπὸ τὴν πιὸ ποιητικὴ πένα ή λαμπρότητα καὶ ή τερπνότητα τῆς θέας ποῦ ἀπολαμβάνει ὁ περιηγητῆς ὅταν μετεωρίζεται στὰ αἰθέρια ἐκεῖνα ὕψη.

Στὴν κορυφή τοῦ Ἀθωνα, στὰ κοιλώματα τῆς ὁποίας εὐρίσκονται αὐτοφυῆ ἀμάραντα ῥόδα καὶ πλῆθος εὐωδιαστῶν ἱαματικῶν φυτῶν, ἐκεῖ ὅπου παλιὰ στεκόταν τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς, κτίσθηκε κατόπιν σὲ μορφὴ στεφάνης ἕνας ναῖσκος, τιμῶμενος στ' ὄνομα τῆς Μεταμορφώσεως, τὸ ὕψιστο αὐτὸ τῆς Ὀρθοδοξίας σημεῖο, ἀπ' τὸ ὁποῖο ἐξυμνεῖται ὁ Δημιουργὸς τοῦ παντὸς. Λίγο πιὸ κάτω ἀπ' τὴν κορυφή, ἐκεῖ ποῦ βρισκόταν παλιὰ ή Ἀκρόθως σήμερα ὑπάρχει ή Κερασιά, ὁ πιὸ εὐάερος καὶ ὑγιεινὸς οἰκισμὸς τοῦ Ἀθωνα. Κατὰ τὸν ἱστορικὸ Μελέτιο, ὅσοι κατοικοῦσαν σ' αὐτὲς τὶς τοποθεσίες, ζοῦσαν σαράντα μετὶ πενήντα χρόνια παραπάνω ἀπ' τοὺς ὑπόλοιπους ἀνθρώπους.

Εἶναι, βεβαίως, ἀδύνατο ν' ἀναφεροῦμε, οὔτε κἂν ὀνομαστικὰ στὶς εἰκοσι ἀρχαῖες μονὲς τοῦ ἀγιωνύμου ὄρους. Συμπληρώνουμε μόνον, ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους (1869) ὑπῆρχαν, ἐπίσης, σ' ὄλο τὸ μῆκος τῆς χερσονήσου δεκατρεῖς μεγάλες σκῆτες, τριακόσια πενήντα κελλιά, καθένα μετὶ δικὸ του ναῖσκο, ἐνῶ τὸ σύνολο τοῦ πληθυσμοῦ τῶν μοναχῶν ἀνερχόταν

στις πέντε χιλιάδες και τῶν λαϊκῶν-εργατῶν στοὺς χίλιους.

Τὴν ἴδια περίοδο, τὰ μισὰ τῶν μοναστηριῶν τοῦ Ἑλλάδος διατηροῦσαν τὸ κοινοβιακὸ σύστημα ποῦ θεοπίστηκε καὶ κληροδοτήθηκε ἀπὸ τοὺς πρώτους ἰδρυτὲς τοῦ μοναχικοῦ βίου. Σύμφωνα μ' αὐτό, ὅλοι οἱ μοναχοὶ ποῦ ἀσχοῦνται στὸ ἴδιο μοναστήρι ἐκτελοῦν τὰ ἐπιβαλλόμενα ἀπὸ τὸν ἡγούμενο διακονήματα, μὲ ἀπόλυτη ὑπακοή καὶ κοινοκτημοσύνη καὶ ἐκτελῶντας τὴν πρὸ ἀσπληρή μορφή νηστείας. Τ' ἄλλα μισὰ μοναστήρια ἀκολουθοῦν τὸ ἰδιόρρυθμο λεγόμενον σύστημα, στὸ ὁποῖο κάθε μοναχὸς ἔχει τὸ ἐλεύθερο νὰ ζῆ ἀνετώτερα τοῦ ἄλλου καὶ νὰ διαχειρίζεται κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν περιουσία του, ποῦ περνάει στὸ κοινὸ ταμεῖο τῆς μονῆς μόνο μετὰ θάνατον. Γιὰ τὰ κοινὰ συμφέροντα καὶ τὴ διαχείριση τῆς περιουσίας τῆς μονῆς μεριμνᾷ μιὰ συνήθως τριμελὲς ἐπιτροπή.

Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ σημερινὸ ἀναγνώστη τῆς Ἑπταλόφου τοῦ 1869 παρουσιάζουν καὶ οἱ ἀναφορὲς τοῦ Ραπτάρχη περὶ τῶν εισοδημάτων τῶν μονῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους: “Τὰ εισοδήματα τῶν μοναστηριῶν προέρχονται ἐκ τῆς ὑλοτομίας τῶν δασῶν, ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἐπιτοπίων προϊόντων, καὶ ἰδίως τῶν λεπτοκαρῶν καὶ τῶν ἐλαίων. Ἡ τοῦ Κουτλουμουσίου μονὴ συγκομίζει κατ' ἔτος περὶ τὰς 200.000 ὀκάδας λεπτοκαρῶν ἢ τῆς Λαύρας, τῶν Ἰβήρων καὶ τοῦ Φιλοθέου ἐξάγουσι κατ' ἔτος ξυλικὴν οὐκ εὐκαταφρόνητον. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἐπιτοπίων τούτων προϊόντων, τὰ μοναστήρια κέκτηνται διαφόρους ἰδιοκτησίας, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον προσοδοφόρους, καλουμένας Μετόχια, ἐπὶ τῆς ἀντιπέρας τοῦ Ἑλλάδος κειμένης νήσου τῆς Θάσου, ἐπὶ τῆς ἀπέναντι χερσονήσου τοῦ Λόγκου, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ γηπέδου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Εὐαρίθμων δὲ τινῶν διατηροῦνται εἰσέτι ἐν Βεσσαραβία

καὶ ἀλλαγῶν τῆς Εὐρώπης λίαν πλούσια κτήματα, ἀποφέροντα οὐκ εὐκαταφρόνητον ἐτήσιον εἰσόδημα.

Τὰ εισοδήματα αὐτὰ πλὴν τῆς καλύψεως τῶν ἐξόδων συντήρησης τῶν ἰδίων τῶν μονῶν, χρησίμευαν καὶ γιὰ τὶς ἀνάγκες φιλοξενίας περὶ τῆς ὁποίας ὁ προσκυνητὴς μόνον ἐπαινετικὰ ἔχει ν' ἀναφέρει: Πανταχοῦ τὰ μοναστήρια προσφέρουσι χριστιανικὴν φιλοξενίαν εἰς πάντα διαβάτην καὶ ὁδοιπόρον, εἶναι ὡς ξενῶνες τοῦ Κυρίου, ὅπου ὄχι μόνον ἡ ψυχὴ βρίσκει ἀνάπαυσιν καὶ τροφήν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα. Ὡς πρὸς τὴν μεγάλην ταύτην ἀρετὴν, οἱ ἀγαθοὶ μοναχοὶ ἀκολουθοῦσιν ἀπαρεγκλίτως τὰς διατάξεις τῶν πρωτίστων αὐτῶν εὐεργετῶν, τῶν Ἑλληνογλώσσων αὐτοκρατόρων. “Καὶ εἴπερ τινὲς τῶν χριστιανῶν (λέγει τὸ χρυσόβουλλον Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ,) τυχὸν παραβάλλωσιν ἐνταῦθα κατὰ πάροδον, εἰ μὲν διὰ θεωρίαν καὶ ἱστορίαν καὶ προσκύνησιν ἐστί τοῦ τόπου καὶ τῆς μονῆς καὶ τοῦ Ὁρους, ὀφείλουσιν οἱ μοναχοὶ, ἀσπασίως δέχεσθαι αὐτοὺς καὶ ξεναγωγεῖν ὡς ἐφικτόν”.

Ὁλοκληρώνοντας αὐτὸ τὸ τρίτο καὶ τελευταῖο μέρος τῆς περιήγησής μας στὸν Ἑλλάδος διὰ μέσου τῶν αἰώνων, θὰ θέλαμε νὰ δώσουμε τὸ λόγο σ' ἕναν ἀσφαλῶς ὄχι θετικὸ παρατηρητὴ τῶν ἐλληνικῶν πραγμάτων, τὸν Φαλμεράιερ, τὸν ἱστορικὸ ποῦ ἐπιχείρησε, ματαίως, ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀσυνέχεια μετὰ τοῦ ἀρχαίου, βυζαντινοῦ καὶ νεώτερου ἑλληνισμοῦ. Ἀκόμα καὶ αὐτὸς λοιπὸν, τὸ 1840, ὡμολόγησε: Εἰς ἐμὲ ἀρκεῖ τοῦτο, ὅτι ὑπάρχει ἐντεῦθεν τοῦ Ἑλλησπόντου τόπος, ὅπου δύναται τις ν' ἀντιστῆ ἐνταῦθα καὶ εἰς τὴν τυραννίαν τῆς ἀπολαύσεως, καὶ εἰς τὰ τεχνάσματα τῆς ἐξουσίας, καὶ εἰς τοὺς συλλογισμοὺς τῶν αὐλικῶν σοφιστῶν ... Ἐν τῷ Ἑλλάδι μόνον οὐδεμία ποτὲ ἐγένετο μετὰ τοῦ κόσμου καὶ τῆς πολυτελείας συνθήκη.

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου
Ἱεροκήρυκος

“Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε·
Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε·
Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε·”

Πίσω ἀπὸ κάθε λέξη τῆς Ἱερᾶς Ὑμνογραφίας, κρύβεται ἓνα μυστικὸ βᾶθος, ἓνας ἀκένωτος πλοῦτος ἀποθησαυρισμένης πνευματικῆς πείρας. Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου εἶναι χαρμόσυνα, δοξολογικά, ἀξιοπρόσεκτα, ὑψίστης σημασίας, πολυσήμαντα.

Χριστός: ὁ Κε-
χρισμένος Βασι-
λεύς, τὸ κήρυγμα
τῶν Προφητῶν, ὁ
Μεσσίας, ἡ ἐπιθυ-
μία τῶν Δικαίων, ἡ
προσοδοκία τῶν ἔθ-
νῶν, ὁ Μονογενὴς Υἱ-
ὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Γεννᾶται: Τώρα, αὐτὴ τῇ
στιγμῇ γεννιέται ὁ Χριστός! Γεν-
νᾶται μὲ ἀποστολὴ νὰ καταργήσῃ
τὴν πλάνη, νὰ μᾶς ἀναγάγῃ ἀπὸ τὴν
ἠθικὴ πτώση στὸ ἐπίπεδο τῆς υἰοθε-
σίας, ὥστε νὰ γίνουμε “φωτόμορφα
τέκνα τοῦ Θεοῦ”.

Δοξάσατε: Δοξολογεῖστε τὸ ὄνο-
μα τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐξαπέστειλε, ὅταν
ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, τὸν
Υἱὸ Του γιὰ νὰ “σώσει τὸν λαὸν
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν”
(Ματθ. 1,21).

Δοξᾶστε τὸν κατὰ τὸ περιεχόμενο
ποὺ προσδίδει ὁ μέγας Παῦλος “δο-

ξάσατε τὸν Θεὸ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν
καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινα ἐστὶ
τοῦ Θεοῦ” (Α΄ Κορ. 6,20).

Ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε: Κατῆλ-
θε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ, γιὰ νὰ φο-
ρέσουμε ἐμεῖς οἱ “χοῖκοὶ τὴν εἰκόνα
τοῦ ἐπουρανίου” (Α΄ Κοριν. 15,49).
Προῦπαντήσατε μὲ χαρὰ καὶ προθυ-
μία ὥστε νὰ μὴν ἐπιβεβαιωθεῖ καὶ γιὰ
μᾶς ἡ εὐαγγελικὴ ρῆση ὅτι
“εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ
ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέ-
λαβον” (Ἰωάν. 1,11).

Ὑψώθητε: Ση-
κωθεῖτε! Ὑψώσα-
τε τὸν νοῦν! “Τὰ
ἄνω φρονεῖτε, μὴ
τὰ ἐπὶ γῆς” (Κολ.
3,2). Ἐγερθεῖτε ἀπὸ
τὸν ὕπνο τῆς ραθυ-
μίας. Ἐγκαταλείψατε τὴ
χαμοζωὴ τῆς ἁμαρτίας.

Ἀλλάξτε ζωὴ. Διώξτε ἀπὸ μέσα σας
κάθε ἁμαρτωλὴ σκέψη καὶ ρυπαρὸ
λογισμό.

Πονεμένη καὶ ἀφυπνιστικὴ ἡ πα-
ραίνηση τῆς Ἐκκλησίας. Ἄς τείνουμε
εὐήκοον οὖς σ’ αὐτὴ τῇ θεϊκῇ πρόσ-
κληση καὶ πρό-κληση: νὰ αἰσθαν-
θοῦμε τὴ χαρὰ καὶ τὴν πληρότητα τῆς
παρουσίας τοῦ Θεοῦ ἀνάμεσά μας.
Νὰ ἀφήσουμε τὸν ἑαυτὸ μας νὰ ζήσει
μὴ πρωτόγνωρη ἐμπειρία. Τὸ πλη-
σίσμα πρὸς τὴ χάρη καὶ τὴν ἀλήθεια
“ἥτις διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο”
(Ἰωάν. 1,17).

ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΚΔΟΣΗ “ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2008”

Ἄρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη
Ἱεροκῆρυκος

Κατόπιν εὐλογίας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Παντελεήμονος ἐκδόθηκε καὶ κυκλοφόρησε καὶ φέτος τὸ “Μαθητικὸ Ἡμερολόγιο” τοῦ 2008.

Αὐτὸ διαφέρει ἀπὸ τὰ ἡμερολόγια τσέπης ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὴ μορφή, ἀλλὰ κυρίως ὡς πρὸς τὴ φιλοσοφία του. Ἡ διαφοροποίηση ὀφείλεται στὸ ὅτι τὸ ἡμερολόγιο, ὅπως δηλώνει καὶ ὁ τίτλος του, ἀπευθύνεται ὄχι σὲ ἐνηλίκους, ἀλλὰ σὲ μαθητὲς, καὶ μάλιστα σ’ αὐτοὺς τῶν λυκείων τῆς περιοχῆς μας. Ὅσοι ἀσχολούμαστε μὲ τὴν κατήχηση γνωρίζουμε ὅτι οἱ μαθητὲς εἶναι ὁ πλεόν δυσπρόσιτος ποιμαντικὰ πληθυσμὸς, ἀφοῦ ὄχι μόνον δὲν ἔχουν χρόνο, λόγῳ τῶν πολλὰ πλῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ λοιπῶν ὑποχρεώσεών τους, ἀλλὰ διανύουν καὶ τὴν ἐφηβεία, μίᾳ ἐπαναστατημένη ἡλικία κατὰ τὴν ὁποία ὁ νέος σπανίως πλησιάζει τὴν ἐκκλησία. Ἐὰν στὰ παραπάνω προσθέσουμε τὴν ἄγνοια πὺ ἐπικρατεῖ ἐν πολλοῖς μεταξὺ τῶν νεοελλήνων γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, καθὼς καὶ τὴν σχετικὰ

πρόσφατη ἀπαγόρευση εἰσόδου τῶν πνευματικῶν στὰ σχολεῖα, ὅπου μποροῦσαν νὰ ἔχουν μίᾳ κάποια ἐπαφὴ μὲ τοὺς μαθητὲς, ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ὅτι τὸ “Μαθητικὸ Ἡμερολόγιο” ἀπευθύνεται σὲ ἕνα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἀποίμαντο πληθυσμὸ, πὺν μποροῦμε ἄφοβα νὰ τὸν χαρακτηρίσουμε ὡς “ἐκκλησιαστικὰ ἀναλφάβητο”.

Ἡ ἀποστασιοποίηση τῶν νέων ἀπὸ τὴν ἐκκλησία δὲ σημαίνει βέβαια καθόλου ὅτι αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἀναζητήσεις. Οἱ καταλήψεις τῶν σχολείων, ἡ κινηματικὴ δράση τῶν νέων μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση, ἀλλὰ καὶ ὁ ἔμφυτος πόθος τους γιὰ ἰσότητα, κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ συντροφικότητα, ἀνέδειξαν, πέρα ἀπὸ τὶς τυχόν συντεχνιακοῦ τύπου ἀπαιτήσεις, ὡς κύριες συνιστώσες τῶν νεανικῶν αἰτημάτων, τὶς κοινωνικὲς καὶ οἰκολογικὲς εὐαισθησίες.

Μὲ τὸ “Μαθητικὸ Ἡμερολόγιο 2008” ὁ Ὅργανισμὸς Νεότητος καὶ Πολιτισμοῦ ἀποπειράθηκε νὰ ψηλα-

φήσει τή σχέση ἐκκλησίας καί κόσμου. Οἱ δώδεκα μῆνες τοῦ χρόνου ἀφιερῶθηκαν κατ' ἀντιστοιχία σέ μία σειρά κοινωνικῶν προβλημάτων ὅπως ἡ ἐκπαίδευση, ἡ παιδική ἐκμετάλλευση, ὁ ρατσισμός, οἱ ἐπιδημίες μέ ιδιαίτερη ἔμφαση στό AIDS, ἡ ἐνδοοικογενειακή βία, ἡ προσφυγιά, ὁ ὑπερπληθυσμός, τὸ δουλεμπόριο, ἡ οἰκολογική καταστροφή, ἡ φτώχεια καί ἡ κοινωνική ἀνισότητα, ὁ ὑπερκαταναλωτισμός καί ὁ πόλεμος.

Σέ κάθε ἓνα ἀπό τὰ προβλήματα ἐκτίθενται μερικὲς σκέψεις πού στοχεύουν στό νά εἰσαγάγουν τὸν μαθητῆ-ἀναγνώστη σέ ἓναν ἐκκλησιαστικὸ τρόπο σκέψης. Τὰ κείμενα πλαισιώνονται ἀπό σχετικὲς μέ τὸ θέμα φωτογραφίες, μέ ἀντίστοιχες λεξάντες. Ἐπίσης ὑπάρχουν χρο-

στικὲς σελίδες μέ χρονολόγιο, μηνολόγιο, χῶρο γιὰ σημειώσεις καθὼς καί λεπτομερὲς μηνιαῖο ἀγιολόγιο.

“Ὅπως εὐστοχα ἐπισημαίνει στό προλογικὸ σημείωμά του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Παντελεήμων, τὸ ἡμερολόγιο φιλοδοξεῖ νά εἶναι: “ὄχι μόνο ἓνα καθημερινὸ χρηστικὸ βοήθημα, ἀλλὰ καί μία ἀπαρχή γιὰ τὴ συνειδητοποίηση τῆς προσωπικῆς μας εὐθύνης γιὰ τὰ προβλήματα τῆς κοινωνίας, πού θὰ πρέπει νά ἀφοροῦν ὅλους μας”.

Ἄν ἡ ἔκδοση τοῦ “Μαθητικοῦ Ἡμερολογίου 2008” ἔχει συντελέσει στό νά συνειδητοποιήσουμε ὅλοι, μαθητὲς καί ἐνήλικες, τὴν κοινὴ χριστιανικὴ μας εὐθύνη γιὰ τὴ μοῖρα τοῦ κόσμου, τότε -τὸ δίχως ἄλλο- θὰ ἔχει ἐπιτελέσει τὸν σκοπὸ τῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπιμέλεια:
Ἄρχιμ. Πολυκάριου Δημητριάδη
Ἱεροκήρυκος

ΕΟΡΤΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ

Με ξεχωριστή λαμπρότητα ἡ Ξάνθη ἐόρτασε τὴν 4ῃ Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. τὴν 88ῃ ἐπέτειο τῆς ἀπελευθέρωσής της μὲ τὴν τιμητικὴ παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Καρόλου Παπούλια. Στὶς λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις πὺν πραγματοποιήθηκαν, τὴν ὑποδοχὴ καὶ λιτάνευση τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης, τὸν Μεγάλον Ἐσπερινόν, τὴ Θεία Λειτουργία καὶ τὴ Δοξολογία, συμμετείχαν, προσκεκλημημένοι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ.κ. Βαρνάβας καὶ Μεσσηνίας κ.κ. Χρυσόστομος.

Ἡ εορτὴ τῶν Ἐλευθεριῶν πανηγυρίστηκε καὶ στὴν Ἀθήνα, τὴν Κυριακὴ 21 Ὀκτωβρίου. Τελέστηκε Θεία Λειτουργία καὶ Δοξολογία στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Καρύκη, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ.κ. Παντελεήμονος. Ἀκολούθησε ἐορταστικὴ ἐκδήλωση στὸ Πολιτιστικὸ

Κέντρο τοῦ Συλλόγου Ξανθιωτῶν.

ΣΥΝΟΔΟΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

Οἱ ἐργασίες τῆς ἐτήσιας τακτικῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πραγματοποιήθηκαν, στὸ Συνοδικὸ Μέγαρον, στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πετράκη ἀπὸ 9 ἕως 10 Ὀκτωβρίου. Συζητήθηκαν ἐπίκαιρα θέματα καὶ ὑπηρεσιακὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας.

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΙΑΚΩΒΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ

Τὴν Τρίτη 23 Ὀκτωβρίου τελέστηκε κατὰ παράδοση στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ.κ. Παντελεήμονος καὶ πλειάδος πρεσβυτέρων ἢ ἀρχαιοπρεπῆς Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου. Πλῆθος πιστῶν προ σήλθε στὴν Θεία Μετάληψη πὺν ἔγινε κατὰ τὸ ἀρχαῖο τυπικόν.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

Τὸν πρόσφατα ἀνεγερθέντα Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Κυριλλῶν καὶ Μεθοδίου στὸ συνοικισμό Νεάπολη τῆς Ξάνθης, ἐγκαινίασε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τὴν Κυριακὴ 4 Νοεμβρίου. Πλήθος πιστῶν κατέκλυσε τὸν Ἱερὸ Ναὸ καὶ συμμετεῖχε στὴν λαμπρὴ ἀκολουθία τῶν Ἐγκαινίων πὺν τελεῖται σπάνια καὶ δοξολόγησαν τὸν Θεὸ καὶ τοὺς Ἁγίους Του.

ΕΤΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Τὸ ἔτος 2007 ἀφιερώθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας στὴν τιμὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μὲ ἀφορμὴ τὰ 1600 χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ Ἁγίου. Ἡ Μητρόπολή μας συμμετέχοντας στοὺς ἑορτασμοὺς αὐτοὺς, πραγματοποιήσῃ ἐκδήλωση στὸ Πνευματικὸ Κέντρο, τὴν Δευτέρα 12 Νοεμβρίου μὲ ὁμιλητὴ τὸν Ἱεροκλήρκα τῆς Μητροπόλεως μας Ἀρχιμ. Σωφρόνιο Γκουτζίνη, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: “Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος μυσταγωγὸς στὴν Θεία Εὐχαριστία”. Ἀκολούθησε Ἱερὰ Ἀγρυπνία, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγίου, στὴν Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης, στὴν ὁποία προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ - ΟΜΙΛΙΑ

Μὲ μεγάλη συμμετοχὴ ἀκροατῶν πραγματοποιήθηκε τὴν Τετάρτη 28 Νοεμβρίου στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἡ ὁμιλία τοῦ Θεολόγου καὶ συγγραφέως κ. Νικολά-

ου Βασιλειάδη, μέλους τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων “Ὁ Σωτὴρ”, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα “Ὁ καθαρῶτατος ναὸς τοῦ Σωτῆρος - Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος”.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ “ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ”

Στὰ πλαίσια τοῦ 11ου Φεστιβάλ “Μάνος Χατζηδάκης” πὺν διοργανῶνται κατ’ ἔτος ὁ Δῆμος Ξάνθης, πραγματοποιήθηκε τὸ Σάββατο 1 Δεκεμβρίου βραδιὰ Βυζαντινῆς Μουσικῆς μὲ τὴ συμμετοχὴ τῆς πολυμελοῦς χορωδίας τοῦ Δήμου Παλαιοῦ Φαλήρου “Θεματοφύλακες τῆς Παράδοσης” καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀνοιξῆς Ἀττικῆς, πὺν ἀπέδωσαν θαυμάσια Βυζαντινὴ Ραψωδία μὲ θέμα τὸν βίον τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Ἀκολούθησε ὁ Σύλλογος Ἱεροψαλτῶν Ξάνθης “Τρηγόριος ὁ Πρωτοψάλτης” πὺν ἔψαλλε ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους. Ἡ ἐκδήλωση τελοῦσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Μετὰ τὸ πέρας τῆς συναυλίας παρατέθηκε δεῖπνο στοὺς χορωδοὺς.

Ἡ ΚΑΡΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΔΑΥΙΔ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΑΣ

Τὸ τριήμερο 8-10 Δεκεμβρίου ἡ πόλη μας εἶχε τὴν εὐλογία νὰ φιλοξενήσει στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας τὴν κἀρα τοῦ Ὁσίου Δαυῖδ τοῦ Γέροντος, τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ. Τὴν κἀρα μετέφερε ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Δαυῖδ Ἀρχιμ. Κύριλλος. Κατὰ τὴν παραμο-

νή της τελέσθηκαν πολλές ακολουθίες, ὅπως Μέγας Ἑσπερινός, Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία, Ἱερὰ Παράκληση καὶ Ἀγρυπνία μὲ τὴ συμμετοχὴ πολλῶν πιστῶν ποὺ προσήλθαν γιὰ νὰ λάβουν τὴν χάρη τοῦ Ὁσίου.

ΘΥΡΑΝΟΪΞΙΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

Τὰ Θυρανοΐξια τοῦ νεοανεγερθέντος περικαλλοῦς Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου Ξάνθης ἐτέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τὸ ἑσπέρας τῆς 14ης Δεκεμβρίου, παραμονὴ τῆς μνήμης τοῦ Ἀγίου. Ἀκολούθησε ὁ Μέγας Ἑσπερινός καὶ τὴν ἐπομένη τελέσθηκε ἡ πρώτη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία. Παρὰ τὶς ἀντίξοες καιρικὲς συνθήκες παρέστη πλῆθος πιστοῦ λαοῦ.

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Στὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας, τὸ Ἀγιώνυμον Ὅρος, μετέβη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας προκειμένου νὰ προστῆ τῆς πανηγύρεως τοῦ Ἀγίου Νικολάου, στὴν πανηγυρίζουσα Ἱερὰ Μονὴ Σταυρονικήτα, προσκεκλημένος τοῦ Καθηγουμένου Ἀρχιμ. Τύχωνος. Ὁ Σεβασμιώτατος προεξήρχε τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν ποὺ τελέσθηκαν κατὰ τὸ ἀγιορειτικὸ τυπικὸ καὶ ἔτυχε ἀβραμαϊαίας φιλοξενίας.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ

Τὴν Παρασκευὴ 21 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε στὸ Πνευματικὸ

Κέντρο ἡ χριστουγεννιάτικη γιορτὴ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Ἀγίου Γεωργίου Ξάνθης. Τὰ παιδιὰ μὲ τὴ φροντίδα τῶν κατηχητῶν τους δημιούργησαν μιὰ ὁμορφὴ ἀτμόσφαιρα ποὺ μᾶς μετέδωσε τὸ νόημα τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων. Τὴν ἑορτὴ τίμησε μὲ τὴν παρουσία του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

Σὲ μιὰ σεμνὴ τελετῇ, παρουσία τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν, ἐπιδόθηκαν στὸ Μητροπολιτικὸ Μέγαρο τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς, μετὰ τὴν κοπὴ τῆς Βασιλόπιτας, οἱ ὑποτροφίες τοῦ Κληροδοτήματος Ζαλάχα καὶ τοῦ Ἰωακείμιου Ἰδρύματος Ὑποτροφιῶν, τὶς ὁποῖες ἔλαβαν ἀριστοῦχοι μαθητὲς τῶν Λυκείων τοῦ Νομοῦ μας καὶ ἀπόφοιτοι τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ποὺ φοιτοῦν στὴ Θεολογικὴ Σχολή.

ΕΚΔΟΣΗ ΕΓΚΟΛΠΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Κυκλοφόρησε τὸ ἐγκόλπιο ἡμερολόγιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως γιὰ τὸ ἔτος 2008, ἀφιερωμένο στὴν “Ἀγγελοφύλακτο Ξάνθη”. Τὸ ἡμερολόγιο κοσμοῦν φωτογραφίες ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς πόλης μας, συνοδευόμενες ἀπὸ κείμενα ποὺ μᾶς παρουσιάζουν τὴν μεγάλη τῆς ἱστορία. Παράλληλα, γιὰ τρίτη συνεχῆ χρονιά, ἐκδόθηκε τὸ μαθητικὸ ἡμερολόγιο μὲ κεντρικὸ θέμα “Ἐκκλησία καὶ Κόσμος” τὸ ὁποῖο προσφέρεται δωρεὰν στοὺς μαθητὲς τῶν σχολείων τῆς περιοχῆς μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2007

● ΤΟ ΚΑΤΑΝΤΗΜΑ

Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος1

● ΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Άρχιμ. Άθηναγόρα Καραμαντζάνη.....3

● ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη5

● “ΘΕΟΥ ΕΣΜΕΝ ΣΥΝΕΡΓΟΙ”

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανου7

● ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ

ΞΑΝΘΗΣ 1892 - 1926

Γεωργίου Χρ. Τσιγάρα9

● ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ

19^{ου} ΑΙ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΘΩΝΑ

Ίωάννου Μ. Μπακιρτζή11

● ΑΝΘΕΜΙΟΣ ΚΑΙ ΙΣΙΔΩΡΟΣ

ΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΤΗΣ ΑΓ. ΣΟΦΙΑΣ

Δημητρίου Μαυρίδη13

● ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

Άρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη15

● ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Άρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη17

● ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 2007

Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος21

● ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ

ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος23

● ΤΑ ΔΔΙΕΞΟΔΑ

Άρχιμ. Άθηναγόρου Καραμαντζάνη.....25

● ΠΑΙΔΙΑ... ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Άρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη27

● Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΗΣ

Δημητρίου Μαυρίδη29

● ΑΓΙΟΙ ΓΙΝΕΣΘΕ, ΟΤΙ ΕΓΩ ΑΓΙΟΣ ΕΙΜΙ

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανου31

● ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Νικολάου Ντάλτα.....33

● ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

Άρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη36

● ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Άρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη38

● ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος41

● ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗ ΛΑΙΛΑΠΑ ΤΩΝ ΠΥΡΚΑΪΩΝ

Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος43

● ΜΑΚΡΟΘΥΜΕΙΤΕ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΣ

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανου44

● Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΘΡΑΚΗ

Άρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη46

● ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ

ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

Άρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη48

● ΑΓΓΕΛΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΞΑΝΘΗ

Δημητρίου Μαυρίδη50

● ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ

19^{ου} ΑΙ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΘΩΝΑ

Γ. Μ. Μπακιρτζή52

● ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ

Χρήστου Άναγνωστόπουλου54

● ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΙΣ ΠΛΗΓΕΙΣΣΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανου55

● ΗΧΟΣ (ΑΧΟΣ) ΗΧΟΣ (ΤΡΟΠΟΣ)

Άριστείδου Ε. Δελιανίδου57

● ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Άρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη58

● ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2007

Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος61

● ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

.....63

● Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΘΡΑΚΗ

Άρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη64

● Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ

ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Θανάση Μουσόπουλου66

● ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΜΥΡΟΒΑΝΤΗΣ

Δημ. Φωτιάδη68

● ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΜΙΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ

Άρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη70

● ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ

19^{ου} ΑΙ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΘΩΝΑ

Γ. Μ. Μπακιρτζή72

● Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανου74

● ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2008

Άρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη75

● ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Άρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη77

Ἀπὸ τὰ Θυρανοίξια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου Ξάνθης.

Ἡ προσφάτως ἀποπερατωθεῖσα εἰσοδος τῆς Ἱεῤῥᾶς Μονῆς Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης Εὐθύνης.